

Nr	Document	Beoordeling	Woo	Verzender	Ontvanger
1	Verslag ISN 13 dec 2016	Deels openbaar	5.1-2e		
2	Informeel overleg	Deels openbaar	5.1-2e		
3	Agenda ISN 27 november 2017	Deels openbaar	5.1-2e		
4	Agenda ISN 28 aug 2017	Deels openbaar	5.1-2e		
5	Verslag ISN 28 aug. 2017	Deels openbaar	5.1-2e		
6	Agenda overleg ISN 29/5/2017	Deels openbaar	5.1-2e		
7	Verslag overleg ISN 29 mei 2017	Deels openbaar	5.1-2e		
8	2018 01 IBO presentatie ISN	Deels openbaar	5.1-2e		
9	Agenda ISN 18 jan. 2018	Deels openbaar	5.1-2e		
10	Memo over het rapport IBO subsidies	Deels openbaar	5.1-2e		
11	Verslag ISN 18 januari 2018	Deels openbaar	5.1-2e		
12	Agenda ISN 5 april 2018	Deels openbaar	5.1-2e		
13	Verslag ISN 5 april 2018 v2	Deels openbaar	5.1-2e 5.1-2i		
14	Agenda ISN 28 juni 2018	Deels openbaar	5.1-2e		
15	Verslag ISN 28 juni 2018	Deels openbaar	5.1-2e		
16	Agenda ISN 27.09.2018	Deels openbaar	5.1-2e		
17	Verslag ISN 27 september 2018	Deels openbaar	5.1-2e		

18	Concept van besluitenlijst tweede ..overleg Interdepartementaal SubsidieNetwerk_opm JWS	Deels openbaar	5.1-2e		
----	--	----------------	--------	--	--

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Interdepartementaal Subsidienetwerk

Ministerie van BZK
CZW

Turfmarkt 147
Den Haag

Contactpersoon

51-2e

T 06-51-2e

51-2e@minbzk.nl

verslag

informeel overleg ISN december 2016

2017-0000435507

Vergaderdatum	13 december 2016
Deelnemers	51-2e (I&M), 51-2e (OCW), 51-2e (Fin), 51-2e (SZW), 51-2e (BZK; red.), 51-2e (EZ), 51-2e (BZK, vz).
Afwezig	51-2e (V&J), 51-2e (BZ)

Opening

De voorzitter opent de bijeenkomst en verwelkomt 51-2e als nieuwe secretaris. 51-2e heeft laten weten geen deel meer te nemen aan het ISN vanwege het aanvaarden van een andere functie. Hij wordt opgevolgd door 51-2e.

Bij gebreke van een formele agenda zal er een vrije discussie plaatsvinden over een aantal onderwerpen en datgene wat verder door de leden ter tafel wordt gebracht. Als onderwerpen komen in ieder geval aan bod: fraude, het USK, de ADR en subsidies in de vorm van garantstelling (EZ). NB: de diverse onderwerpen zijn niet echt apart besproken, maar kwamen in de diverse discussies wel steeds langs. Om het verslag enige structuur te geven is hieronder wel een indeling naar onderwerp gemaakt.

Fraude

Een korte rondgang langs de departementen.

I&M: fraude speelt vooral bij kleine subsidies. [Het stuk 'fenomeenanalyse: risico's op fraude met rijkssubsidies' wordt later per e-mail gedeeld met de groep]

OCW: vooral problemen bij subsidie aan natuurlijke personen.

SZW: problemen m.b.t. de subsidieregeling voor kinderopvang. De regeling is door de doelgroep vatbaar voor fouten, maar het gaat om lage bedragen. Het zou beter zijn om het systeem van controle aan te laten sluiten op de doelgroep in plaats van op het bedrag.

De grens van €25.000 is discutabel, want het is veel voor een individu, maar weinig voor grote bedrijven.

Bij samenwerkingsverbanden is "het platform" vaak geen rechtspersoon. Wat dan? De gemeente kan alleen een postbus zijn. Wie moet dan het geld krijgen en is er verantwoordelijk voor de juiste besteding en verantwoording?

Financiën wil belastingaftrek voor scholing afschaffen en daarvoor in de plaats een subsidieregeling. Een lastig traject.

Niet zozeer fraude maar wel een punt van zorg zijn stichtingen die worden opgericht door hoge ambtenaren. Ook al doen ze het als natuurlijk persoon (en niet namens de Staat). Dan is subsidieverstrekking een probleem. Het resulteert in ingewikkelde subsidierelaties.

I&M: *governance*-structuur moet veranderen.

BZK: we moeten het probleem van de ambtelijke betrokkenheid bij stichtingen uitdiepen. Wellicht een idee om een notitie te maken voor het IHJZ.

ADR en ARK; verscherpt toezicht op subsidies

BZK is recent geconfronteerd met wat vragen rond subsidies aan politieke partijen via de Wet politieke partijen; de Algemene Rekenkamer en ADR zitten nu erg op de formele rechtmatigheidstoetsing; zoals m.b.t. de inschrijving bij de KvK en of er wel "aanvraag" staat bij een aanvraag. Maar wij kijken naar zaken als ledenaantallen en zetels. Hoe is dat bij andere departementen?

I&M: is het van belang wat de politieke partijen doen met het geld?

BZK: nee, daar mag de Minister van BZK niet aan toetsen.

USK

I&M: Is iets een opdracht of een subsidie? Wanneer is het juiste instrument gekozen. Het is soms een grijs gebied. De minister van I&M is geen voorstander van subsidies, dus dan wordt het eerder een opdracht.

BZK: ook bij een convenant met universiteiten speelt de vraag, is het een opdracht?

SZW: de indruk is dat als men te laat begint met aanbesteden, er dan maar een subsidie gebruikt wordt.

OCW: cursussen om beleids mensen beter in te lichten over de regels, is een oplossing.

I&M: veel subsidies zijn incidentele subsidies (50% niet op basis van een wettelijke grondslag), en daar zijn geen spelregels voor.

SZW: de Kaderwet ziet op structurele subsidies.

OCW: OCW geeft in de toekomst in beginsel alleen subsidies waarvan de aanvraag binnen is voor de start van de subsidieactiviteiten.

EZ: als het staatssteun is, en je hebt de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV) nodig, dan kan je niet meer repareren als de activiteiten al zijn begonnen; het stimulerend effect is dan niet aan te tonen.

BZK verzoekt de departementen te kijken waar ze tegen de randen van het USK aanlopen.

Rondvraag

I&M: behoeven andere modellen aanpassing i.v.m de Mededeling van de Commissie betreffende modernisering van het staatssteunbeleid en HvJ *Dilly's Wellnesshotel GmbH tegen Finanzant Linz* (zaak Dilly's)? Samenspraak met het ISO nodig? EZ betwijfelt of dit de leesbaarheid bevordert.

I&M: wat te doen met een vijfjarige regeling die (vlak) vóór de Tweede Kamerverkiezingen tot stand komt?

BZK: subsidies stopzetten kan niet altijd als de regelingen gebaseerd zijn op afspraken (zoals bv. met vakbonden).

I&M: misschien subsidieplafond per jaar instellen?

EZ: samenloop bestuursrecht en privaatrecht – bijvoorbeeld bij garantstellingen en revolverende fondsen [?] [Later stuurt EZ een uitspraak van het CBb van 6 oktober 2016 door. Centraal staat een subsidieregeling van EZ waarbij subsidie in de vorm van een garantstelling is verstrekt].

BZK: faillissement Flexvervoer Rotterdam. Rotterdam: 'Het was een *pilot*; een *pilot* kan goed gaan of niet.' Maar BZK wil die 20% bevoorschotting terug.

EZ: Geen financiële verantwoording bij decentralisaties. Nu proberen via een convenant, maar eigenlijk kan dat niet.

I&M: bij een doorgeefconstructie; wie is verantwoordelijk? I.c. doorsluizen via de VNG. "Gewoon geld geven en zeggen succes ermee?"

EZ: of VNG is alleen penvoerder. De penvoerder is gemachtigd bepaalde dingen te doen.

Sluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de bijeenkomst. De volgende bijeenkomst staat gepland voor 27 februari 2017 van 13:00 tot 14:00 in z.16.122 van het ministerie van BZK.

Interdepartementaal Subsidienetwerk

Ministerie van BZK
CZWTurfmarkt 147
Den Haag

Contactpersoon

[redacted]
T 06 [redacted]
[redacted]@minbzk.nl

Datum

13-3-2017

2017-0000435424

verslag

informeel overleg ISN 27-2-2017

Vergaderdatum	27 februari 2017
Deelnemers	[redacted] (BZK, vz), [redacted] (I&M), [redacted] (OCW), [redacted] (SZW), [redacted] (EZ), [redacted] (V&J), [redacted] (BZK),
Afwezig	[redacted] (I&M), [redacted] (BZ), [redacted] (Fin)

Opening

De voorzitter opent de bijeenkomst.

[redacted] (I&M) heeft zich geëxcuseerd en wordt in dit overleg vervangen door [redacted].

Verslag

I&M: In het verslag staat "fraude speelt vooral bij kleine subsidies". Dat was iets te stellig. Er had moeten staan: de kans op fraude is iets groter bij kleine subsidies.

Het verslag is goedgekeurd.

Scholing

OCW: n.a.v. het verslag. De belastingaftrek voor scholing wordt mogelijk afgeschaft. Daarvoor in de plaats komt een subsidieregeling. Deze kent vele knelpunten, waaronder de grote kans op misbruik en veel Europeesrechtelijke aspecten. Bovendien betreft het de arbeidsmarkt, wat geen terrein van expertise is voor OCW.

BZK: subsidie stoppen voor het A+O-fonds is lastig ivm afspraken met vakbonden.

Tenderregeling

EZ: tenderregeling en (de schijn van) belangenverstrengeling; verschenken is niet voldoende.

[EZ heeft de uitspraken ABRvS 24-03-2010 (eerder was alleen de samenvatting rondgestuurd) en CBB 16 juni 2016 rondgestuurd].

OCW: criteria moeten inzichtelijk zijn. Bijvoorbeeld met een vooraf bekendgemaakt puntenstelsel.

BZK: concrete criteria (zoals de datum van indiening) zijn vooral een belangrijke houvast bij een vermoeden van belangenverstrengeling.

Bestuurlijke boete

BZK: in een beschikking kan een bepaling over een boete bij misbruik staan.

EZ: Misbruik wordt wel bijgehouden, maar daar wordt niets mee gedaan.

I&M: Bij incidentele subsidies buiten de kaderwet is er geen mogelijkheid van een bestuurlijke boete.

BZK: wij maken soms een aparte regeling voor slechts één partij die subsidie van ons krijgt.

De Comptabiliteitswet

De nieuwe Comptabiliteitswet ligt bij de EK. Nieuwe wijzigingen voorstellen (zoals de mogelijkheid van het laten vervallen van aanwijzing 6a) is nu niet opportuun.

Andere vragen

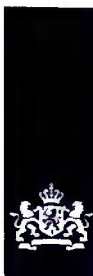
SZW: hoe subsidie afwijzen op basis van een incidentele subsidieaanvraag? (BZK: bij meer beleidsruimte / meer discretionaire bevoegdheid, zijn er meer mogelijkheden voor afwijzen).

I&M: Onlangs zijn wij tot de ontdekking gekomen dat de Awb niet van toepassing is op het verstrekken van bijdragen aan intergouvernementele organisaties. Wat zijn de ervaringen van de andere departementen?

Wie zitten er in het IBO (Interdepartementaal Beleidsonderzoek)? Er zou een eindrapport komen in april 2017. Hoe staat het daarmee? De conclusies kunnen waardevol zijn. [Informatie inmiddels via de mail verspreid]

Sluiting

We moeten plaats maken voor de volgende gebruikers van de vergaderruimte. De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de bijeenkomst op de gang. De volgende bijeenkomst staat gepland voor 29 mei 2017 van 13:00 tot 14:00 bij BZK, 16^e verdieping.

BZK
CZW/JA
Turfmarkt 147

Contactpersoon
[redacted]
T 06 [redacted]
[redacted]@minbzk.nl

Datum
16 november 2017

Kenmerk
2017-0000587234

agenda

Overleg ISN 27/11/2017

Vergaderdatum en -tijd	27 november 2017 13:00
Vergaderplaats	Min. BZK. Z01-33 (Rijnzaal)
Deelnemers	[redacted] (BZK, vz), [redacted] (BZ), [redacted] (I&W), [redacted] (EZK); [redacted] [redacted] (Fin), [redacted] (SZW), [redacted] (JenV), [redacted] (OCW), [redacted] (BZK)

Agenda

1. Opening
2. Vaststelling verslag overleg d.d. 28 augustus 2017
3. Bespreking punten
 - De (eventuele) effecten van het Regeerakkoord voor de subsidiepraktijk [BZK]
 - Staat de Awb eraan in de weg als subsidieaanvragen niet meer via papier kunnen?* [I&W]
4. Rondvraag
5. Sluiting

*[redacted] : Ik heb een punt waarvan het mij interessant lijkt om het daarover te hebben. Bij een aantal van onze subsidieregelingen speelt de vraag of verplicht kan worden gesteld dat de subsidie digitaal wordt aangevraagd. In de praktijk lossen we dit op door in de subsidieregeling te verwijzen naar een digitaal aanvraagformulier, waarbij in het midden wordt gelaten of dat formulier ook per post kan worden ingediend. In één van onze wetten is expliciet bepaald dat de elektronische weg verplicht kan worden gesteld (vgl. art. 7.7 lid 3 van de Erfgoedwet). De vraag is of de Awb er aan in de weg staat dat de papieren weg zou worden geblokkeerd, en of daarvoor derhalve noodzakelijk is dat bij of krachtens de wet wordt afgeweken van de Awb. Ik was benieuwd wat hierbij de ervaringen zijn van de andere departementen.

BZK
CZW

Turfmarkt 147
Den Haag

Contactpersoon

S **1-2e**
T 06 **5 1-2e**
5 1-2e @minbzk.nl

Datum

28 augustus 2017

Kenmerk

2017-0000435382

agenda

informeel overleg Interdepartementaal subsidienetwerk
(ISN)

Vergaderdatum en -tijd	28 augustus 2017 13:00 – 14:00
Vergaderplaats	Min. BZK Z16.122
Deelnemers	5 1-2e (BZK,vz), 5 1-2e (BZK), 5 1-2e (BZ), 5 1-2e (I&M), 5 1-2e (Fin); 5 1-2e (OCW), 5 1-2e (SZW); 5 1-2e 5 1-2e (V&J)
Afwezig	5 1-2e (EZ) (vakantie)

Agenda

1. Opening
2. Vaststelling verslag overleg d.d. 29 mei 2017
3. Bespreking punten
 - BZ: Bespreking uitspraak van de rb Den Bosch volgens welke het hanteren van de zgn DG-norm bij subsidieverstrekking in strijd is met art. 3:3 Awb.
 - BZ: Bespreking gebruik om, voordat je tot niet-ontvankelijkverklaring overgaat, eerst in de ontvangstbevestiging de gelegenheid te bieden aan de bezwaarmaker op de proppen te komen met omstandigheden waardoor de termijnoverschrijding verschoonbaar zou kunnen zijn.
4. Rondvraag
5. Sluiting

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Interdepartementaal Subsidienetwerk

BZK
CZW

Turfmarkt 147
Den Haag

Contactpersoon

T 06 511 28 5111
@minbzk.nl

Datum
28 augustus 2017

Kenmerk
2018-0000050525

verslag

informeel overleg ISN

Vergaderdatum 28 augustus 2017

Deelnemers **51128** (BZ), **51128** (I&M), **51128** (SZW), **51128** (BZK), **51128** (V&J), **51128** (OCW)

Afwezig **51128** (Fin), **51128** (EZ)

1. Opening - **51128** is op vakantie. Van **51128** geen bericht ontvangen. Hij is waarschijnlijk ook op vakantie.

2. Het verslag van de vorige keer wordt vastgesteld.

- Er wordt gevraagd naar de stand van zaken van het IBO-rapport, dat ze een keer in het ISN zouden komen toelichten. **51128** doet navraag; het resultaat: <http://www.rijksbegroting.nl/beleidsevaluaties/beleidsonderzoek/overzicht-afgeronde-ibos>
- Stand van zaken aanpassingen i.v.m. de nieuwe comptabiliteitwet.

V&J is er al een tijd mee bezig. **51128** heeft de lead. I&M en OCW moeten ook nog een paar wetten aanpassen.

I&M: je kunt ook meegaan met de veegwet van Financiën. OCW: wij hebben bij FIN aangegeven, daaraan mee te willen doen.

3. a) Bespreking uitspraak rechter volgens welke het hanteren van de zgn. DG-norm bij subsidieverstrekking in strijd is met art. 3:3 Awb.

BZ: er is inmiddels een uitspraak van de RvS ([ECLI:NL:RVS:2017:1774](https://www.rechtspraak.nl/ECLI:NL:RVS:2017:1774)).

Hierin wordt bevestigd dat het criterium van BZ, waarin staat dat de bezoldiging van een bestuurder van een subsidievragende instelling niet meer mag zijn dan de DG Internationale Samenwerking verdient, in strijd is met de AWB.

Maar, de Kamer heeft BZ nadrukkelijk verzocht om de hoogte van de bezoldiging voortaan 'mee te wegen' bij een subsidieverlening. (In de praktijk zal het dan gaan over de ontvankelijkheid). Nu moet er een wetgevingstraject geopend worden om dit juridisch mogelijk te maken. Dat wil zeggen, het moet in een kaderwet worden opgenomen.

Datum
28 augustus 2017

3. b) Bij een ontvangstbevestiging kan al een bericht van niet-ontvankelijkheid zitten. Daarbij zit dan niet een uitnodiging voor een hoorzitting e.a.

Men moet wel eerst kijken of er geen verschoningsgronden zijn. BZK: Bijvoorbeeld door te schrijven in de ontvangstbevestiging met niet-ontvankelijkverklaring: "zijn er verzachtende omstandigheden [voor de tekortkoming], dan zouden wij dit graag binnen een week van u vernemen."

Rondvraag

- BZ: juridisch probleem met Europese fondsen bij de uitvoering van publiekrechtelijke taken door private organisaties in plaats van publiekrechtelijke organisaties.
- I&M: onduidelijkheid over een al dan niet Rijksbrede zwarte lijst m.b.t. oneigenlijk gebruik van subsidiegelden. Tevens, als uit een risicoanalyse naar voren komt dat verhoogd risico is, wat zijn dan de juridische mogelijkheden om de subsidie direct te weigeren? BZK: risicoanalyse kan i.i.g. aanleiding zijn tot strenger toezicht.
- De Algemene Rekenkamer stelt vragen over regelingen/subsidies, waaruit blijkt dat ze de materie vaak niet goed begrijpen.
- BZK: we hebben subsidie gegeven via de Gemeente Rotterdam aan een Rotterdamse onderneming. De laatste ging failliet. Wat er nu daadwerkelijk met het geld is gebeurd is onvoldoende verantwoord. Dus nu subsidie terugvorderen van de gemeente. Maar dat leidt tot problemen. V&J: wij geven om die reden geen gelabelde subsidies aan gemeenten. Hooguit bestuurlijke bijdrage.

~~Het volgende overleg is op 27 november aanstaande, om 13:00 in Z01-33 van het BZK-gebouw.~~

heeft opmaak toegepast: Doorhalen

Het volgende overleg is op 18 januari 2018, BZK Z22-33

heeft opmaak toegepast: Niet Doorhalen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Min BZK

CZW

Turfmarkt 147

Contactpersoon

5.1-2e

T 06 5.1-2e

5.1-2e @minbzk.nl

Datum

12 april 2017

2017-0000435396

agenda

agenda overleg ISN 29/5/2017

Vergaderdatum en -tijd 29 mei 2017 13:00-14:00

Vergaderplaats Ministerie BZK Z.16.122

Deelnemers 5.1-2e (BZK,vz), 5.1-2e (BZK),
5.1-2e (BZ), 5.1-2e (I&M), 5.1-2e
5.1-2e (EZ); 5.1-2e (Fin); 5.1-2e
(OCW), 5.1-2e (SZW); 5.1-2e (V&J) *

* 5.1-2e heeft een andere functie gekregen. V&J wordt nu in het ISN vertegenwoordigd door 5.1-2e. 5.1-2e is Coördinator Juridische Zaken en strategisch juridisch adviseur bij DGS&B (Straffen & Beschermen).

Agenda

1. Opening
2. Vaststelling verslag overleg d.d. 27 februari 2017
3. Bespreking punten:
 - I&M: juridisch karakter goedkeuring begroting in het kader van de Kaderwet ZBO's: beschikking in het kader van de Awb?
 - SZW: wijziging art. 2.16 Awb (elektronische handtekening) in werking getreden. Zie [hier](#). Hoe gaan we hiermee om?
 - EZ: ervaring met de toepassing van artikel 4:25 lid 2 Awb (*Een subsidie wordt geweigerd voor zover door verstrekking van de subsidie het subsidieplafond zou worden overschreden*) vooral als de verdeling van het subsidieplafond via een tendersysteem verloopt. Het is vooral een uitvoeringsvraag.

Wat te doen als een aanvraag *gedeeltelijk* moet worden geweigerd op grond van artikel 4:25 lid 2 Awb: het subsidieplafond wordt overschreden indien het gevraagde

Min BZK

CZW

Datum

12 april 2017

Kenmerk

2017-0000435396

subsidiebedrag zou worden gehonoreerd, maar een deel van het gevraagde subsidiebedrag valt nog wel onder het subsidieplafond en kan wél worden toegekend. (gedeeltelijke verlening en gedeeltelijke weigering).

Uit de bijgevoegde uitspraak van de Rb Haarlem volgt dat onder die omstandigheden de aanvraag niet als *geheel* kan worden geweigerd.

Doorgaans wordt er bij EZ(RVO) overleg gevoerd met de subsidieaanvrager: heeft hij/zij nog wat aan het nog wel beschikbare bedrag ook al is dat (veel) minder dan het gevraagde subsidiebedrag. Maar dan... wat als het antwoord negatief is bij een tendersysteem: ga je dan naar de volgende in de rangorde met dezelfde vraag? Het zal natuurlijk ook afhangen van de grondslag van de subsidie. Kan het project bijvoorbeeld dan nog wel gerealiseerd?

Hanteren jullie in zo'n geval een vaste lijn? En zo ja, welke is dat?

- Het rapport van het IBO-subsidies (Interdepartementaal Beleidsonderzoek) zal eind mei klaar zijn. Echter, te laat voor het IBO om het (voor het ISN) te presenteren.

4. Rondvraag

5. Sluiting

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Ministerie BZK

Turfmarkt 147
Den Haag

Contactpersoon

5.1-2e
5.1-2e @minbzk.nl

Datum

5.1-2e

Kenmerk

verslag

Vergaderdatum	29 mei 2017
Deelnemers	5.1-2e (BZK, vz.), 5.1-2e (BZK), 5.1-2e (BZ), 5.1-2e (I&M), 5.1-2e 5.1-2e (SZW), 5.1-2e (V&J)
Afwezig	5.1-2e (Fin), 5.1-2e (OCW), 5.1-2e (EZ)

Het onderstaande conceptverslag staat open voor verbeteringen en aanvullingen..

1. Opening door de voorzitter

De aanwezigen worden welkom geheten.

5.1-2e (V&J) stelt zich voor. Hij heeft een indrukwekkende cv als het gaat om subsidiericht. Waar hij nu onder meer tegenaan loopt is dat men niet van alle subsidieontvangende organisaties kan verwachten dat ze aan alle formele vereisten kunnen voldoen, vanwege het gebrek aan structuur. Voorbeeld uit de praktijk: de organisatie die een sportveldje voor kansarme jongeren in Osdorp wil realiseren.

2. Vaststelling verslag van het overleg d.d. 27 februari 2017

De Comptabiliteitswet is door de Eerste Kamer.

I&M: Waar neem je de evaluatiebepaling (4.10) in op? Rechtstreeks op de wet die de grondslag biedt voor de subsidiëring? EZ: dan enkel op wetten die procedurele regels bevatten? Soms hangt er een regeling (dus van de Minister) onder. Dan mogelijk daarin.

We zullen intern contact moeten opnemen met de betreffende wetgevingsafdelingen.

3. Bespreking punten:

- o Juridisch karakter goedkeuring begroting in het kader van de Kaderwet ZBO's; beschikking in het kader van de Awb?

BZK: Dit gaat over het toezicht op bestuursorganen, afdeling 10.2 Awb

V&J: bij ons speelt dit bij de begroting voor de kansspelautoriteit (financiert zichzelf). Tegen de goedkeuring van de begroting staat geen bezwaar open, maar direct beroep.

- o Wijziging art. 2.16 Awb (elektronische handtekening) in werking getreden. Zie [hier](#). In de nieuwe tekst van art 2:16 lid 1 Awb staat dat elektronische handtekening is toegestaan, "indien de methode die daarbij voor authenticatie is gebruikt voldoende betrouwbaar is". (Dit is bijvoorbeeld geïncorporeerd in DigID).

V&J: We zouden een lijst kunnen maken van methodes die aan de Europese normen voldoen.

BZ: wij werken eigenlijk alleen met echte ('natte') handtekeningen.

BZK: Let wel op de spraakverwarring. Als men een handtekening kopieert en vervolgens als 'plakplaatje' op digitale documenten zet, dan is dit niet wat men bedoelt met 'elektronische handtekening'. Daarbij gaat het om coderingen en sleutels die door aangewezen instanties worden uitgegeven.

- o Ervaring met de toepassing van artikel 4:25 lid 2 Awb, vooral als de verdeling van het subsidieplafond via een tendersysteem verloopt. Wat te doen als een aanvraag *gedeeltelijk* moet worden geweigerd op grond van artikel 4:25 lid 2 Awb: het subsidieplafond wordt overschreden indien het gevraagde subsidiebedrag zou worden gehonoreerd, maar een deel van het gevraagde subsidiebedrag valt nog wel onder het subsidieplafond en kan wel worden toegekend (gedeeltelijke verlening en gedeeltelijke weigering). Uit de uitspraak van de Rb Haarlem volgt dat onder die omstandigheden de aanvraag niet als *geheel* kan worden geweigerd. Doorgaans wordt er bij EZ(RVO) overleg gevoerd met de subsidieaanvrager: heeft hij/zij nog wat aan het

nog wel beschikbare bedrag ook al is dat (veel) minder dan het gevraagde subsidiebedrag. Maar dan... wat als het antwoord negatief is bij een tendersysteem: ga je dan naar de volgende in de rangorde met dezelfde vraag? Het zal natuurlijk ook afhangen van de grondslag van de subsidie. Kan het project bijvoorbeeld dan nog wel gerealiseerd?

BZ: net als EZ kennen wij in een dergelijk geval gedeeltelijk toe. We zakken hierbij niet onder 50% van de aanvraag. Anders vragen we de subsidieaanvragers om een nieuw plan in te dienen. Deze 'spelregels' worden overigens niet ergens in opgenomen. Maar het zal vermoedelijk volstaan als het voor een rechter zou komen.

SZW: wij nemen dan ook contact op met de aanvrager, met de vraag of de subsidie dan nog wel zin heeft (Het maakt verschil of de activiteit zonder de subsidie wel of niet kan plaatsvinden).

- o Het rapport van het IBO-subsidies

In het IBO-rapport zal naar voren komen dat bestuursorganen over het algemeen slecht evalueren. Dat wil zeggen, er is (te) weinig effectmeting achteraf.

V&J: wij hebben wel een effectmeting laten uitvoeren door de UvA bij de subsidie aan de organisatie die een sportveld voor jongeren in Osdorp wil realiseren [zie punt 1]. Maar het blijft inderdaad vaak achterwege. Het kan liggen aan de onvolledige overdracht van dossiers door het verloop van ambtenaren.

I&M: Het effect is niet altijd meetbaar. Bijvoorbeeld bij de subsidie aan Veilig Verkeer Nederland.

BZK: je zou de subsidie alleen aan een bepaalde provincie kunnen geven en vervolgens kijken of daar minder ongelukken zijn gebeurd ten opzichte van de rest van het land?

BZK: tevens, de kosten van een effectmeting moeten ook in verhouding staan tot de hoogte van de subsidie.

Opvallend is dat de leden van het ISN niet zijn geraadpleegd bij het opstellen van het rapport, terwijl de praktijkkennis van de ISN-leden erg waardevol zou kunnen zijn.

Datum
29 mei 2017

Dit rapport zal rond deze tijd (eind mei) klaar zijn. Ik zal vragen of de mensen van het IBO hun rapport volgend overleg, 28 augustus 2017, bij het ISN komen toelichten.

4. Rondvraag

I&M: we denken erover om ook voor incidentele subsidies zekere procedurevoorschriften (voor de buitenwereld) te maken. De vraag is dan hoe/waar in we die kunnen opnemen?

BZK: zou je kunnen schrijven in de betreffende subsidiebeschikking: 'de bepalingen van het kaderbesluit/de kaderwet zijn van overeenkomstige toepassing'?

5. Sluiting

Het volgende overleg vindt plaats op 28 augustus 2017, wederom van 13:00 tot 14:00 in z.16.122 Min. BZK. Je kunt jezelf toegang verschaffen tot het gebouw via het Rijksportaal (*binnen zonder kloppen*).

Ministerie van Financiën

***"Ik zag nog nooit een zak
geld een doelpunt maken."***

Johan Cruijff

IBO Subsidies

18 januari 2018

Interdepartementaal Subsidie-
netwerk (ISN)

5.1-2e

De aftrap: aanleiding voor het IBO

Kamer en burger

- Negatief imago
- Doelmatig en doeltreffend?
- Geliefd smeermiddel

DGRB

- Systeemverantwoordelijk
- Vooral aandacht voor AL subsidies
- Beperkt inzicht in kwaliteit

Het IBO onderzoek

Nieuwe subsidies: analyse vooraf

- Extern onderzoeksbureau
- Selectie 50 (recente) subsidies
- Combinatie van interviews en documenten

Oude subsidies: evaluaties achteraf

- Extern onderzoeksbureau
- Alles uit de periode 2012-2015
- Bureauonderzoek

Departementale processen

- IBO secretariaat
- Alle departementen van werkgroep
- Combinatie van interviews en documenten

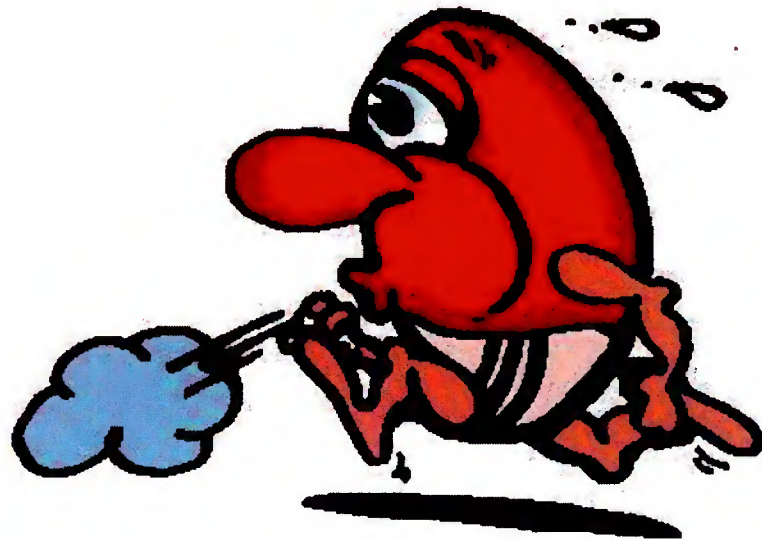
Op papier is het allemaal goed geregeld

- Subsidies moeten worden geëvalueerd (Awb)
- Subsidie-evaluaties apart in RPE
- Subsidie(evaluatie)overzicht in begroting
- Uniform subsidiekader
- Open data subsidiebetalingen

Nu de praktijk – ex ante

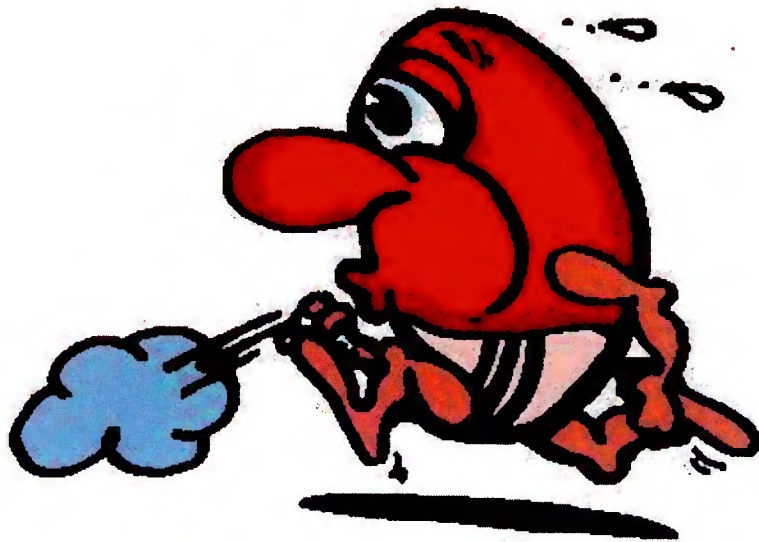
Stelling:

Voor de helft van de subsidieregelingen wordt vooraf een analyse van doelmatigheid gemaakt.

- Waar
- Niet waar

En de praktijk – ex post

In de begrotingsbijlage staan 807 subsidies. Hiervan zijn ruim 360 geëvalueerd. Hoeveel evaluaties voldoen aan de eisen?

- Meer dan 20
- Minder dan 20

Het eindplaatje

Positief:

- Nieuwe subsidies: IAK bijna altijd doorlopen
- Evaluaties: 2/3 geëvalueerd (of staat gepland)
- Processen: alle departementen hebben hiervoor processen

Maar:

- Nieuwe subsidies: ex ante effect analyse voor 22 procent
- Evaluaties: voldoen zelden aan RPE (veel te oppervlakkig)
- Processen: effectiviteit..?

Ons verhaal voor **nieuwe subsidies**

- Departementen doorlopen IAK maar maken geen (echte) analyse.
- Veelgebruikte argumenten zijn:
 - Het is politiek;
 - Het is niet proportioneel;
 - Het is erg moeilijk.
- Aanbevelingen:
 - Een leidraad opstellen;
 - Kennis delen
 - Betere checks op departement

Ons verhaal voor **subsidie-evaluaties**

- **Allereerst:
bijvangst verantwoording**
- De subsidiebijlage is niet direct te koppelen aan de norm.
- Aanbevelingen:
 - Bijlage zodanig aanpassen dat het direct te koppelen is aan de norm.
 - Waar mogelijk: norm duidelijker maken.

Ons verhaal voor **subsidie-evaluaties**

- Er zijn te veel subsidies om te evalueren.
- Het moet robuust en proportioneel
- Aanbevelingen:
 - Beter richten van evaluatieplicht
 - Niet als klein.
 - Extra aandacht als groot.
 - Kennis delen
 - Betere checks op departement

Ministerie van Financiën

BZK
CZW/JA
Turfmarkt 147

Contactpersoon

5.1-2e
T 06 51-2e
5.1-2e @minbzk.nl
2018-0000050514

agenda

Overleg ISN 18/12/2017

Vergaderdatum en -tijd	18 januari 2018 13:00 – 14:00
Vergaderplaats	Min. BZK. Z.22-33
Deelnemers	5.1-2e (BZK, vz), 5.1-2e (I&W), 5.1-2e (EZK); 5.1-2e (Fin), 5.1-2e (OCW), 5.1-2e (BZK), 5.1-2e (Fin), 5.1-2e (VWS), 5.1-2e (SZW)
Afwezig	5.1-2e (JenV), 5.1-2e van VWS (wordt vervangen door 5.1-2e), 5.1-2e (BZ)

Agenda

1. Opening
2. Vaststelling verslag overleg d.d. 28 augustus 2017
3. Bespreking punten
 - Presentatie IBO subsidies [door 5.1-2e]. Ongeveer 15/20 minuten plus 10 minuten vragen / bespreking concept-kabinetsreactie op het IBO¹ [I&W]
 - De (eventuele) effecten van het regeerakkoord voor de subsidiepraktijk [BZK]

¹ M.n. de passage "Ten eerste adviseert de IBO werkgroep de borging van 'vreemde ogen' principe bij ex ante onderzoek. De aanbeveling sluit al aan bij de gangbare praktijk binnen departementen. Het belang van vreemde ogen is in de ex ante afweging groot. Ter stimulans wil het kabinet er bij nieuwe subsidieregelingen op aandringen dat er goede een ex ante analyse wordt gemaakt. Voor iedere nieuwe subsidieregeling zullen departementen hun ex ante analyse overleggen aan het Ministerie van Financiën."

- Staat de Awb eraan in de weg als subsidieaanvragen niet meer via papier kunnen?* [OCW]²
- subsidie en intellectuele eigendomsrechten [OCW]³
- LNV bij het ISN?

4. Rondvraag

5. Sluiting

² OCW: Bij een aantal van onze subsidieregelingen speelt de vraag of verplicht kan worden gesteld dat de subsidie digitaal wordt aangevraagd. In de praktijk lossen we dit op door in de subsidieregeling te verwijzen naar een digitaal aanvraagformulier, waarbij in het midden wordt gelaten of dat formulier ook per post kan worden ingediend. In één van onze wetten is expliciet bepaald dat de elektronische weg verplicht kan worden gesteld (vgl. art. 7.7 lid 3 van de Erfgoedwet). De vraag is of de Awb er aan in de weg staat dat de papieren weg zou worden geblokkeerd, en of daarvoor derhalve noodzakelijk is dat bij of krachtens de wet wordt afgeweken van de Awb. Ik was benieuwd wat hierbij de ervaringen zijn van de andere departementen.

³ OCW: ervaringen bespreken t.a.v. subsidie en intellectuele eigendomsrechten. In onze Kaderregeling subsidies en in de subsidiebeschikkingen zelf hebben we een bepaling opgenomen om te regelen dat een subsidieontvanger verplicht is mee te werken aan een overeenkomst voor de overdracht van de eigendomsrechten. Immers, o.b.v. de [Auteurswet](#) kan overdracht alleen plaatsvinden bij overeenkomst, dus met toestemming van de maker. De overdracht van de eigendomsrechten is mede van belang t.a.v. staatssteunaspecten: dat wat met middelen van de Staat tot stand komt, moet ook ten behoeve van het algemeen belang te gebruiken zijn.

Artikel 5.9 [Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS](#) luidt:

De subsidieontvanger werkt mee aan het tot stand komen van een overeenkomst indien het naar het oordeel van de minister noodzakelijk is om rechten met betrekking tot intellectuele eigendom ter zake van de gesubsidieerde activiteiten aan de minister over te dragen.

We zijn benieuwd naar hoe andere departementen hiermee omgaan en welke ervaringen, voorbeelden of bepalingen zij hebben.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

BZK
CZW/JA

Contactpersoon

5 1-28

Datum
16 november 2017

memo

Aan het ISN:
over het rapport IBO Subsidies: robuust en proportioneel'

Dit interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO) gaat specifiek over het beleidsinstrument subsidies.

Samenvatting

Over de afwegingen om op rijksniveau het subsidie-instrument in te zetten en de samenhang met (de beleidsdoelen van) de subsidies van andere overheidslagen bestaat in Nederland weinig onderzoek. Tegelijkertijd nam de aandacht in de Tweede Kamer voor de inzet van het instrument subsidies in de voorbije jaren toe.

De onderzoeksvragen luiden:

- Hoe worden binnen het Rijk de afwegingen gemaakt om het subsidie-instrument in te zetten en hoe wordt hierin de subsidieverstrekking door medeoverheden betrokken (ex ante)?
- Hoe worden subsidies van de Rijksoverheid geëvalueerd en wat wordt er met de uitkomsten gedaan (ex post)?

Het blijkt dat departementen voor de ex ante beleidsafweging binnen hun organisatie *checks and balances* hebben ingebouwd. Deze *checks and balances* zorgen ervoor dat er altijd meerdere partijen meekijken bij de beleidsafweging en kennis wordt gedeeld. Hierbij zijn naast de beleidsdirecties in ieder geval juridische en financieel-economische directies betrokken. Sommige ministeries betrekken hierbij ook uitvoeringsorganisaties en/of 'vreemde ogen' (bijvoorbeeld Auditdienst Rijk of onafhankelijke deskundigen).

Tevens betrekken departementen in hun ex ante beleidsafweging de verschillende elementen van het Integraal Afwegingskader (IAK). Een ex ante effectanalyse van de doeltreffendheid en de doelmatigheid blijft in de meeste gevallen echter achterwege, waarbij er aanzienlijke verschillen zijn per departement.

Met betrekking tot de ex post evaluaties laat het onderzoek zien dat de mate waarin subsidies worden geëvalueerd fors is toegenomen ten opzichte van de situatie zoals die werd onderzocht door de Algemene Rekenkamer (2011). In de periode 2012-2015 is het aantal uitgevoerde subsidie-evaluaties t.o.v. de periode daarvoor sterk toegenomen. Tegelijkertijd wordt 30% van de subsidies op basis van de informatie in de subsidiebijlage niet geëvalueerd. De belangrijkste reden om deze subsidies niet te evalueren is het incidentele karakter van deze subsidies. De Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek (RPE) stelt in de huidige vormgeving echter dezelfde eisen aan alle evaluaties van subsidies die berusten

op een wettelijk voorschrift. Er is behoefte aan een evaluatieregime dat zowel robuust is als proportioneel, zodat ambtelijke capaciteit gericht kan worden ingezet en wordt geëvalueerd waar het nodig is.

In een minderheid van de gevallen doen evaluaties (ex post) uitspraken over die doeltreffendheid en doelmatigheid van subsidies. Departementen ervaren dergelijke evaluaties als moeilijk.

Een aantal aanbevelingen

Het doel van onderstaande aanbevelingen is vooral om te zorgen voor een begrotingsbijlage met betere informatie over de evaluatie en evaluatieverplichting van subsidies.

Inzicht en overzicht

- *Periodiek informeren van Tweede Kamer over departementale checks and balances in begroting of jaarverslag.* Het voorstel is om de interne departementale *checks and balances* binnen het beleidsproces transparant te maken. Door eens per vijf jaar de Kamer in de begroting of het jaarverslag te informeren over de interne organisatie en hoe met verschillende subsidies (omvang en type) wordt omgegaan, wordt deze ook voor de Kamer inzichtelijk en wordt de ingezette weg versterkt.

- *Plaatsing van alle subsidie-evaluaties op de centrale website rijksbegroting.nl.* Deze optie is een eenvoudige manier om te garanderen dat de linkjes naar subsidie-evaluaties blijven werken. Het ministerie van Financiën verzamelt en plaatst de rapporten op de website.

Expertise en samenwerking

Het aantal beleidsmedewerkers dat met regelmaat ex ante en ex post analyses maakt is doorgaans beperkt. Afdoende kennis van en ervaring met dit instrument is hierdoor niet vanzelfsprekend. Onderstaande aanbevelingen hebben als doel om kennis en expertise over evalueren te versterken en er ook voor te zorgen dat deze kennis toegankelijk is voor beleidsmedewerkers bij het maken van analyses van doeltreffendheid en doelmatigheid.

- *Borging van 'dedicated group' binnen departement.* Een 'dedicated group' is een beproefde manier voor expertiseopbouw. Een geïnstitutionaliseerd voorbeeld van een dergelijke *dedicated group* is het Inspectie Ontwikkelingssamenwerking en Beleidsevaluatie (IOB). Ook minder geïnstitutionaliseerde vormen zijn denkbaar in het kader van proportionaliteit, te denken valt aan de verschillende expertisecentra subsidies binnen de departementen.

- *Opleidingsmodule 'Subsidies' bij de Rijksacademie.* Door middel van een korte concrete opleidingsmodule kan de kennis met betrekking tot (ex ante en ex post) evaluaties van subsidies worden overgebracht. Het ministerie van Financiën geeft, in overleg met de Rijksacademie voor Financiën, Economie en Bedrijfsvoering (RAFEB), vorm aan de opleidingsmodule.

- *Actieve kennisdeling in interdepartementaal overleg [denk aan het ISN].* Door regelmatig met elkaar over evaluaties te spreken kan meer van elkaar worden geleerd op het vlak van analyses van doeltreffendheid en doelmatigheid. Bij

voorkeur bestaat dit interdepartementale gremium uit vertegenwoordigers van de verschillende *dedicated groups*. Kennis en inzicht over wat werkt (en wat niet) kan in deze werkgroep worden gebundeld. Dit kan een vliegende start geven aan de te maken analyses van doeltreffendheid en doelmatigheid

- *Kwaliteit van externe deskundigheid*. Het is van belang om scherp te zijn op de deskundigheid van uitvoerders van evaluaties. Dit geldt ook voor externe onderzoeksbureaus. Het selecteren van kwalitatief goede externe onderzoeksbureaus wordt expliciet onderdeel van de opleidingsmodule subsidies. Binnen het interdepartementale overleg kan ook kennis worden gedeeld over externe uitvoerders van evaluaties met als doel de kennis over de beschikbaarheid van externe deskundigheid te vergroten.

Variant: Raamcontract. Binnen de werkgroep is uitgebreid gesproken over de variant om bureaus in een rijksbreed raamcontract (of eventueel: een departementaal raamcontract) te contracteren. Dit is bedoeld om een zekere kwaliteit te kunnen borgen – en om een verdere investering in kennis over evaluaties bij externen te bevorderen. Het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) heeft hiermee een positieve ervaring. Binnen departementen bestaat er echter een grote verscheidenheid aan beleidsonderwerpen. Voor onderzoeksbureaus is het zeer moeilijk expertise op al deze terreinen te bundelen. Een belangrijk bijkomend nadeel is dat onderzoeksbureaus met een duidelijke specialisatie op een beleidsterrein (niches) in een dergelijk systeem buiten beeld zouden blijven; juist zij zijn in staat voor een specifiek terrein onderzoeken van hoge kwaliteit te produceren. Daarnaast brengt opzet en beheer van een dusdanig systeem uitvoeringskosten met zich mee.

Verder beveelt het IBO o.m. het volgende aan:

- *Borging van 'vreemde ogen' principe*. (Deze optie sluit aan bij gangbare praktijken binnen departementen).
- *[Ex ante] Opstellen leidraad*. (In een leidraad worden uitgangspunten neergelegd, ter ondersteuning van de departementale processen).
- *Een gedifferentieerd regime voor ex post evaluaties*
De evaluatiebepaling in de RPE geldt momenteel voor alle subsidies die op basis van een wettelijke voorschrift worden verstrekt (4:24 Awb). Door onderscheid te maken tussen kleine, gemiddelde en grote subsidies kan gericht worden geëvalueerd. Er ontstaat minder evaluatiedruk voor kleine subsidies (doelmatigheid) en extra borging van de kwaliteit van evaluaties van grote subsidieregelingen door het betrekken van een onafhankelijke deskundige (kwaliteit).

Het is ook mogelijk om - als extra criterium voor het gedifferentieerde regime - het onderscheid *incidenteel/structureel* toe te voegen. Dit biedt de mogelijkheid om de incidentele subsidies die op een wettelijke grondslag zijn gebaseerd (4:24 Awb), onder een lichter evaluatieregime te plaatsen. Als nadeel van deze variant geldt dat het minder eenduidig en transparant wordt.

Datum

14 november 2017

Het rapport lijkt –voor een leek- op het eerste oog weinig vernieuwend (misschien afgezien van een aanbeveling als '*plaatsing van alle subsidie-evaluaties op Rijksbegroting.nl*') en nogal algemeen van aard.

Het is fijn om te lezen dat kennisdeling in interdepartementaal overleg wordt aanbevolen.

De vraag is nu wat het ISN hiermee moet. Ziet het ISN er een nieuwe taak/rol in?

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

BZK
CZW/JA

Contactpersoon

51-2e
51-2e @minbzk.nl

Datum

30 januari 2018
2018-0000112933

verslag

Interdepartementaal Subsidienetwerk
(informeel periodiek overleg)

Vergaderdatum	18 januari 2018
Tijd en locatie	13:00-14:00 / BZK, Z22-33
Deelnemers	51-2e (BZK, vz), 51-2e (I&W), 51-2e (EZK); 51-2e (Fin), 51-2e (OCW), 51-2e (BZK), 51-2e (Fin), 51-2e (VWS), 51-2e (SZW)
Afwezig	51-2e (JenV), 51-2e (VWS; wordt vervangen door 51-2e), 51-2e (BZ)

1. Opening door de voorzitter iets na 13:00
2. Het verslag van het vorige overleg (d.d. 28 augustus 2017) wordt goedgekeurd.
3. Bespreking punten

Presentatie IBO Subsidies

51-2e is de secretaris van het IBO. Met een onderhoudende ppt-presentatie (bijgevoegd bij dit verslag) licht hij het ISN in over de bevindingen en aanbevelingen van het rapport.

Het IBO werkt inmiddels aan een aangepaste versie, naar aanleiding van de reacties die de departementen kennelijk al hebben gegeven. NB: Dit ging via de FEZ-lijn, niet via ISN.

Het rapport ging voornamelijk over (evaluatie van) regelingen. Departementen moeten zich beter richten op de plicht om te evalueren. Ook alle incidentele subsidies evalueren is echter te veel. Daarom moet er alleen bij de grote incidentele subsidies extra aandacht zijn. Groot wil zeggen: boven de tien miljoen euro.

- EZK: in onze praktijk lopen er al drie incidentele subsidies boven de tien miljoen euro.
- I&W meldt dat zij een systeem hanteren waarbij subsidies boven de 50.000 moeten worden voorgelegd aan de bewindspersoon. In dat laatste geval moet nut en noodzaak schriftelijk worden vastgesteld (door de beleidsambtenaren).

In het concept van de kabinetsreactie wordt interdepartementale samenwerking aanbevolen, terwijl het ISN niet wordt genoemd. Er is sprake van gesloten circuits; diverse werkgroepen (ISN, USK, ISO, IBO) die te weinig met elkaar overleggen.

Er wordt aanbevolen dat voor iedere nieuwe subsidieregeling de departementen hun ex-ante-analyse zullen overleggen aan het ministerie van Financiën. Zoöoende kan Financiën een algemeen beeld krijgen. Het is niet bedoeld als extra check, want daartoe is Financiën niet bevoegd.

De voorzitter dankt 5.1-2e voor zijn bereidheid het rapport te komen toelichten.

De (eventuele) effecten van het regeerakkoord voor de subsidiepraktijk
EZK noemt de *regiodeals*, ex 900 miljoen; hoe gaan we dit wegzetten (subsidies, opdrachten)? Het is nog weinig concreet. Ook is er onduidelijkheid over de *energie-* of *klimaat*envelop.

Staat de Awb eraan in de weg als subsidieaanvragen niet meer via papier kunnen? [OCW]

In een regeling kun je zetten dat aanvragen digitaal gedaan moeten worden, maar over het algemeen zal 'de theoretische mogelijkheid' van schriftelijke aanvragen blijven bestaan. Onder meer de Ombudsman blijft tegen louter digitaal.

Bij wet in formele zin kun je wel afwijken van (afd. 4.1.1. van) de Awb.

Subsidie en intellectuele eigendomsrechten

BZ: het komt wel eens voor dat bij incidentele subsidies voor onderzoek, de subsidieontvanger intellectuele-eigendomsrechten claimt op het product van het

Datum
30 januari 2018

onderzoek. EZK: als er i.e.-rechten ontstaan, dan willen wij – als investeerder – daar zelf rendement van ondervinden. I&W: wat met publiek geld is onderzocht, dient ook publiekelijk gedeeld te worden.

LNV bij het ISN?

EZK en LNV zijn met elkaar verweven via 'shared services'. Het is nog niet duidelijk in hoeverre LNV toch een zelfstandig departement is (en als zodanig een plekje in het ISN *verdient*)

4. Rondvraag.

Voor de volgende keer kunnen we o.m. problemen bij de kruising van publiek- en privaatrecht (bijvoorbeeld bij een uitvoeringsovereenkomst) bespreken, o.l.v. EZK.

5. Sluiting

Iets na 14:00 wordt de vergadering gesloten.

Op- en aanmerkingen ten aanzien van het bovenstaande verslag, alsmede agendapunten voor het volgende overleg, kunnen gemaild worden naar 5.1-2e.____@minbzk.nl

Het volgende overleg vindt plaats op donderdag 5 april 2018, 13:00 – 14:00, in Z36-39, (Maastrichtzaal, 12p) ministerie BZK

BZK
CZW/JA
Turfmarkt 147

Contactpersoon
[redacted]
T 06- [redacted]
[redacted]@minbzk.nl
2018-0000235479

agenda

Overleg ISN 5/4/2018

Vergaderdatum en -tijd	5 april 2018 13:00 – 14:00
Vergaderplaats	Min. BZK. Z.36-39
Deelnemers	[redacted] § 1-2e (BZK, vz), [redacted] § 1-2e (I&M), [redacted] § 1-2e (OCW), [redacted] § 1-2e (EZK); [redacted] § 1-2e (OCW); [redacted] § 1-2e (BZK), [redacted] § 1-2e [redacted] (VWS), [redacted] § 1-2e (SZW), [redacted] § 1-2e (BZ)

Agenda

1. Opening
2. Vaststelling verslag overleg d.d. 18 januari 2018
3. Bespreking punten

IenM: betreft het rechtmatig weg zetten van geld aan een openbaar lichaam op de BES.

Voor de BES is de Wet financiën openbare lichamen BES van toepassing. En dan specifiek het bepaalde in artikel 92 (zie onderstaande). Naar aanleiding van dit artikel heb ik de volgende vragen.

1. Artikel 92, eerste lid, verlangt een wettelijke grondslag voor een bijzondere uitkering (er van uit gaande dat geen beroep kan worden gedaan op de gevallen als genoemd onder het tweede lid en het derde lid). Wat ons betreft zou die wettelijke grondslag gevonden kunnen worden in de Kaderwet subsidies IenM, want het subsidiebegrif in die wet omvat, omdat hierin nu eenmaal geen beperking is aangebracht, mede bijzondere uitkeringen aan een openbaar lichaam (artikel 4:21, derde lid, Awb is n.v.t. want Awb geldt niet). Dit betekent dat op bijzondere uitkeringen aan openbare lichamen van de BES zowel de Kaderwet subsidies IenW als de Wet Fin Bes van toepassing is. Op basis van de Kaderwet zijn wij dan voornemens om een a.m.v.b. of regeling te maken die de bijzondere uitkering aan het openbaar lichaam regelt. De

Kaderwet subsidies IenM vormt dan dus de wettelijke basis voor de bijzondere uitkering. De vraag is of andere departementen hier ook wel eens mee te maken hebben gehad.

2. De ratio van de artikelleden artikel 92, tweede lid, onder d en het vijfde lid? Het lijkt erop dat het artikel in incidentele gevallen een keuze optie biedt: of een incidentele bijzondere uitkering bij beschikking (v.b. Bijzondere uitkering herstel Saba na orkaan Irma, BZK 27 nov 2017) of een Regeling bijzondere uitkering (v.b. Regeling bijzondere uitkering natuur EZ). De MvT biedt op dit punt geen duidelijkheid, maar het lijkt erop dat het vijfde lid 1) meer mogelijkheden biedt om criteria te verbinden aan de wijze waarop het geld verder wordt verdeeld 2) meer/betere verantwoordingsarrangementen mogelijk maakt. Hoe kijken jullie hier tegen aan?

Artikel 92

1 Bijzondere uitkeringen worden geregeld bij of krachtens de wet.

2 Het eerste lid is niet van toepassing

a. in afwachting van de totstandkoming van een wettelijk voorschrift gedurende ten hoogste een jaar of totdat een binnen dat jaar bij de Staten-Generaal ingediend wetsvoorstel is verworpen of tot wet is verheven en in werking is getreden;

b. indien de uitkering rechtstreeks op grond van een door de Raad van de Europese Unie, het Europees Parlement en de Raad gezamenlijk of de Commissie van de Europese Gemeenschappen vastgesteld programma wordt verstrekt;

c. indien de begroting de ontvanger van de uitkering en het bedrag waarop de uitkering ten hoogste kan worden vastgesteld, vermeldt, of

d. in incidentele gevallen, mits de uitkering voor ten hoogste vier jaren wordt verstrekt.

3 Tijdelijke bijzondere uitkeringen kunnen worden geregeld bij algemene maatregel van bestuur. Krachtens de maatregel kan de verdeling van de uitkering nader worden bepaald.

4 Een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het derde lid vervalt vier jaren nadat hij in werking is getreden, tenzij voor dat tijdstip een voorstel van wet bij de Staten-Generaal is ingediend waarin de bijzondere uitkering wordt geregeld.

5 Eenmalige bijzondere uitkeringen kunnen worden geregeld bij ministeriële regeling.

4. Lopende zaken
5. Rondvraag
6. Sluiting

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

BZK
CZW/JA
Den Haag
Contactpersoon
@minbzk.nl

Datum
18 april 2018

2018-0000248604

verslag

Overleg Interdepartementaal Subsidienetwerk,
5 april 2018

Vergaderdatum	5 april 2018
Deelnemers	§ 1-2e (BZK, vz), § 1-2e (I&M), § 1-2e (OCW), § 1-2e (EZK en LNV); § 1-2e (OCW), § 1-2e (VWS), § 1-2e (SZW), § 1-2e (BZ), § 1-2e (BZK)
Afwezig	§ 1-2e (J&V), § 1-2e (Fin)

1. De voorzitter opent de vergadering

§ 1-2e (OCW) wordt verwelkomd. Ze loopt nu mee met het ISN en zal wellicht ook in de toekomst aansluiten.

2. Vastelling verslag van het vorige overleg (18-1-2018)

In het verslag stond: "Er wordt aanbevolen dat voor iedere nieuwe subsidieregeling de departementen hun ex-ante-analyse zullen overleggen aan het ministerie van Financiën."

I&M en BZ: dit plan is definitief van de baan.

Er wordt gevraagd of de secretaris de kabinetsreactie betreffende het 'IBO subsidies' heeft rondgestuurd naar de ISN-leden. Dat blijkt niet het geval. Hierbij: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/03/12/kamerbrief-kabinetsreactie-interdepartementaal-beleidsonderzoek-ibo-subsidies>

Het verslag wordt vastgesteld.

3. Het rechtmatig wegzetten van geld aan een openbaar lichaam op de BES.

I&M: Voor de BES is de Wet financiën openbare lichamen BES van toepassing. Artikel 92 van die wet vereist een wettelijke grondslag voor een bijzondere uitkering. Zouden we de Kaderwet subsidies I&M kunnen gebruiken als wettelijke grondslag? Er lijkt dan nog steeds een AMvB of ministeriële regeling nodig.

Datum
18 april 2018

I&M: als je kijkt naar art 92, tweede lid, sub d, in verhouding tot lid 5, dan is dat voor meerdere uitleg vatbaar. [Lid 1: Bijzondere uitkeringen worden geregeld bij of krachtens de wet. Lid 2, sub d: Behalve in incidentele gevallen, mits de uitkering voor ten hoogste vier jaren wordt verstrekt. Lid 5: Eenmalige bijzondere uitkeringen kunnen worden geregeld bij ministeriële regeling].

EZK: Wij gebruiken een 'speciale beschikking'. Er is geen ministeriële regeling geweest.

BZ: als het er veel worden, dan kun je het op een gegeven moment niet meer 'incidenteel' noemen.

I&M: men wil met de bepalingen voorkomen dat er te veel uitkeringen worden verstrekt.

I&M: de Awb geldt niet. Maar de Awb binnenhalen via een ministeriële regeling zou wel kunnen.

BZK: specifieke uitkeringen aan gemeenten gaan via het Gemeentefonds. Iets vergelijkbaars zou wellicht voor de BES kunnen.

BZK: Wij zullen proberen helderheid te krijgen in het punt van de juiste interpretatie van artikel 92.

4. Lopende zaken

Staatssteun

VWS: ons ministerie heeft de staatssteuntoets aangescherpt. Er is wel enige weerstand merkbaar vanuit de beleidsdirecties.

BZK: voor het volgende overleg (eind juni) zetten we de *quick scan* op staatssteun bij VWS-subsidies op de agenda. [We kunnen vragen of § 112e hiertoe bereid is].

EZK: wij hebben ook gekeken of bij onze subsidies des staatssteuntoets goed isproof-zijn. De beleidsdirecties moeten als zouden-eersten een analyse moeten doen of staatssteun aan de orde is. Subsidieverstreking is immers een beleidskeuze.

De Rekenkamer is heel strikt in de leer. Zelfs als er slechts een theoretische mogelijkheid is op staatssteun, ook als het in de praktijk niet voorkomt, moeten de staatssteunregels in acht worden genomen. De Rekenkamer wil bijvoorbeeld weten of je bij een DAEB met PxQ mag werken.

Bij bestaande subsidies is het lastig; ook met het oog op de standstillbepaling.

Met opmerkingen § 112e Dit was een nadere toelichting van VWS.

I&M: als je te veel onregelmatigheden hebt, dan heb je een probleem.

EZK: soms krijgen we een *comfort letter* van de Commissie.

BZ: er is geen vrijstellingsverordening voor ontwikkelingssamenwerking. Dus voor ODA-activiteiten moeten we een risicoafweging doen. Maar het risico is verwaarloosbaar klein. We moeten wel alert blijven op staatssteun, want sommige

Datum
18 april 2018

kosten worden binnen Europa gemaakt. De Rekenkamer vindt de gedragslijn van BZ maar raar. Beleidsdirecties slaan de plank soms mis.

BZK: wij kijken of [§ 12b](#) (onze expert van staatssteun bij BZK-subsidies) bij het volgende ISN-overleg kan zijn.

Kaderwet subsidies BZ

BZ: de Kaderwet subsidies BZ is nu naar de Raad van State. In deze Kaderwet is onder meer een sterke gerichtheid op integriteitscodes (vooral naar aanleiding van het OXFAM-schandaal). Voor deze wet is de politieke welwillendheid echt nodig. De juridische haalbaarheid is nog spannend. Dit houdt verband met *détournement de pouvoir*.

heeft opmaak toegepast: Frans (standaard)

[§ 12b](#)

5. Rondvraag

EZK: kwestie betreffende de mix van publiek- en privaatrecht. Dit mede n.a.v. een uitspraak van de Rechtbank Den Haag, Rabobank/de Staat: ([Ggarantie](#) via een stichting; [geschil over verliesdeclaratie borg terugbetaling lening](#) van de bank; [Rb toetst](#) civielrechtelijk, want [de Stichting is](#) geen B-orgaan). De vraag is in welke gevallen het bestuursrecht toegepast moet worden [en wanneer het civiele recht](#). En hoe zit het bij verpanding [en bij](#) overdracht van subsidies?

Deze punten zullen op de agenda van het volgende ISN-overleg komen. De uitspraak, alsmede twee andere stukken, zijn inmiddels doorgestuurd naar de leden van het ISN.

BZ: wij hebben ook te maken met garanties, leningen, revolverende fondsen.

6. Sluiting

De voorzitter sluit het overleg.
Volgend overleg staat gepland op 28 juni 2018, om 13:00, in Z.36-39 van de BZK-toren.

BZK
CZW/JA
Turfmarkt 147

Contactpersoon
[redacted]
T 06-1992 [redacted]
[redacted]@minbzk.nl
2018-0000610479

agenda

Overleg ISN 28/6/2018

Vergaderdatum en -tijd	28 juni 2018 13:00 – 14:30
Vergaderplaats	Min. BZK. Z36-39
Deelnemers	[redacted] (BZK, vz), [redacted] (I&M), [redacted] (OCW), [redacted] (OCW), [redacted] [redacted] (BZK), [redacted] (VWS), [redacted] (SZW), [redacted] (BZK), [redacted] (VWS), [redacted] (J&V)
Afwezig	[redacted] (BZ), [redacted] (EZK); [redacted] (J&V)

Agenda

1. Opening
2. Vaststelling verslag overleg d.d. 5 april 2018
3. Bespreking punten:
 - VWS: de *quick scan* op staatssteun bij VWS-subsidies [presentatie van [redacted]]
 - BZK: Staatssteuntoets op BZK-subsidies [redacted]
 - ~~EZK: mix publiek en privaatrecht. Lees onderaan deze agenda*~~
 - ~~EZK: Uitspraak Rb. Oost-Brabant, cultuursubsidies door Stichting~~
4. Lopende zaken
5. Rondvraag
6. Sluiting

* 5.1.2b : In het subsidieinstrumentarium van EZK wordt veelvuldig gebruikt gemaakt van vormen van subsidies met een privaatrechtelijke component bijvoorbeeld vervat in de uitvoeringsovereenkomst: subsidie in de vorm van een geldlening of subsidie in de vorm van een borg of garantstelling.

Deze mix van publiek en privaatrecht doet een aantal juridische vragen rijzen. Moeten subsidies ongeacht hoe die vorm worden gegeven altijd door de bestuursrechter worden getoetst? Hoe is de verhouding tussen de subsidietitel van de Awb met het vermogensrecht? Dit laatste speelt onder meer bij het financieren van grote projecten: financiers willen zekerheid en willen dan pandrechten kunnen vestigen op subsidiebeschikkingen. Civilisten kijken hier heel anders naar dan bestuursrechtjuristen.

Aan de hand van de bijgaande recente uitspraken en artikel uit de WPNR zou ik graag met jullie van gedachten wisselen hierover op de eerstvolgende bijeenkomst van het ISN.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Contactpersoon

51-2e @minbzk.nl

Datum

2 juli 2018

2018-0000811210

Verslag

verslag ISN 28 juni 2018

Vergaderdatum en -tijd	28 juni 2018 13:00
Vergaderplaats	Min. BZK. Z36.39
Deelnemers	51-2e (BZK, vz), 51-2e (Fin), 51-2e (I&M), 51-2e (OCW), 51-2e (OCW), 51-2e (BZK), 51-2e (VWS), 51-2e (SZW), 51-2e (BZK), 51-2e (VWS), 51-2e (J&V).
afwezig	51-2e (BZ), 51-2e (EZK); 51-2e (J&V)

1. De voorzitter opent de vergadering om 13:10

Aangezien 51-2e (EZK) en 51-2e (BZ) verhinderd zijn, vervallen de agendapunten die zij eerder hadden laten agenderen. Zodoende is er voor dit overleg voldoende tijd voor de overige agendapunten; de bespreking van de staatssteuntoets door VWS respectievelijk BZK en lopende zaken.

51-2e (I&M) geeft aan dat hij vanaf september een andere functie zal bekleden. Zijn plek bij het ISN zal overgenomen worden door mr. 51-2e

2. Verslag vorige vergadering.

BZK: er is een artikel 92a Wet financiën openbare lichamen BES in de maak, die een meer structurele grondslag zou kunnen bieden bij incidentele subsidies aan openbare lichamen op de BES. (Ondertussen, als de Kaderwet subsidies een geschikte bijzondere bepaling bevat, dan blijft dat de route).

3. Staatssteuntoetsen

A. Presentatie 51-2e over de *quick scan* op staatssteun bij VWS.

Aanleiding. De Algemene Rekenkamer was zeer kritisch op VWS geweest; alle risico's op staatssteun, bij zowel regelingen, structurele subsidies (instellingssubsidies) als incidentele steun (projectsubsidies), zouden moeten worden afgedekt. Maar er werd tot dan toe alleen bij subsidieregelingen een staatssteuntoets gedaan. Na onderzoek bleek dat -alleen al van de instellingssubsidies- ongeveer zeventig procent een verhoogd risico op staatssteun had.

Tijdens de QuickScan van de instellingssubsidies werd gekeken naar drie elementen:

- 1) Is er sprake van economische activiteiten?
- 2) Gaat het om een groot bedrag?
- 3) Is het politiek gevoelig?

Toen is het cluster staatssteun verder uitgebreid. Inmiddels is staatssteuntoets op alle nieuwe regelingen en subsidies in de werkwijzen geïncorporeerd. Maar bij zeer langlopende subsidierelaties (met instellingen die voorheen 'slechts hun hand hoefden op te houden') is het lastig om dit opeens in te voeren.

Vóór 1 juli aanstaande moet er een plan van aanpak zijn voor het staatssteunbestendig maken van alle bestaande instellingssubsidies.

Er wordt ook gewerkt aan meer staatssteunbewustzijn bij de beleidsdirecties, door het geven van voorlichting.

Reflectie 5.1-2e (BZK)

Bij BZK hebben we in het kader van de staatssteunmodernisering (SAM) de interne procesbeschrijving staatssteun herijkt. [Deze is op te vragen bij 5.1-2e]. Hierbij is ook een checklist staatssteun gemaakt. Het gevoel is dat nog steeds niet bij alle beleidsdirecties staatssteun hoog genoeg op de agenda staat.

I&M: Hoe maak je inzichtelijk of een staatssteuntoets is verricht? Hoe documenteer je het?

BZK: wij plaatsen de e-mail over de staatssteuntoets gewoonlijk in het dossier.

4 en 5. Lopende zaken / rondvraag

SZW: Hoe geven jullie het voornemen tot afwijzen van een subsidie vorm?

OCW (5.1-2e): door vooraf contact te leggen kun je aan verwachtingsmanagement doen.

BZK: Voornemen tot stoppen/afbouw moet zo snel mogelijk kenbaar gemaakt worden. Nog voordat er verplichtingen over en weer zijn. In een zienswijzeprocedure kun je een geleidelijke afbouw van een subsidie bespreken. Dit maakt dat het uiteindelijke stopzetten van de subsidie eerder geaccepteerd wordt.

Tevens, wij schrijven langdurige subsidieontvangers al na de Tweede Kamerverkiezingen aan met de mededeling dat ze rekening moeten houden met

Datum

2 juli 2018

2018-0000811210

wijzigingen in hun subsidie, in verband met een mogelijke nieuwe taakstelling voortkomend uit de komende formatie.

6. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 14:15.

Het volgende overleg vindt plaats op donderdag 27 september 2018 om 13:00-14:00 (mogelijkheid uitloop tot 14:15) in N01-03 (Vondel-zaal). Onderwerpen voor dit overleg kunnen bij mij (5.1-2e) aangeleverd worden.

BZK
CZW/JA
Turfmarkt 147

Contactpersoon
[redacted]
T 06 [redacted]
[redacted]@minbzk.nl
2018-0000793836

agenda

Overleg ISN

Vergaderdatum en -tijd	27 september 2018 13:00 – 14:15
Vergaderplaats	Turfmarkt 47 (BZK/J&V) N01-03 – Vondel-zaal
Deelnemers	[redacted] (BZK, vz), [redacted] (I&M), [redacted] (OCW), [redacted] (OCW), [redacted] [redacted] (BZK), [redacted] (VWS), [redacted] (SZW), [redacted] (IenM), [redacted] (BZ), [redacted] (EZK);
Afwezig	[redacted] (J&V), [redacted] (Fin), [redacted] [redacted] (VWS), [redacted] (I&M), [redacted] (OCW),

Agenda

1. Opening
2. Vaststelling verslag overleg d.d. 28 juni 2018
3. Bespreking van punten:
 - ABRvS 11 juli 2018 ([ECLI:NL:RVS:2018:2310](#)); de 'mededingingsnorm' voor schaarse vergunningen geldt ook voor subsidies [I&M]
 - 4:39 niet-doelgebonden verplichtingen stellen (i.c. duurzaamheidseisen) [I&M]
 - Mix publiek- en privaatrecht. Lees onderaan deze agenda [EZK]*
 - Toekenning Huishoudelijke Hulp Toelage door de staatssecretaris VWS een besluit [JenV]
4. Lopende zaken
5. Rondvraag
6. Sluiting

* **5.1-2e** schreef op 12-4-2018:

Beste ISN-leden,

In het subsidieinstrumentarium van EZK wordt veelvuldig gebruikt gemaakt van vormen van subsidies met een privaatrechtelijke component bijvoorbeeld vervat in de uitvoeringsovereenkomst: subsidie in de vorm van een geldlening of subsidie in de vorm van een borg- of garantstelling.

Deze mix van publiek- en privaatrecht doet een aantal juridische vragen rijzen. Moeten subsidies ongeacht hoe die vorm worden gegeven altijd door de bestuursrechter worden getoetst? Hoe is de verhouding tussen de subsidietitel van de Awb met het vermogensrecht? Dit laatste speelt onder meer bij het financieren van grote projecten: financiers willen zekerheid en willen dan pandrechten kunnen vestigen op subsidiebeschikkingen. Civilisten kijken hier heel anders naar dan bestuursrechtjuristen.

Aan de hand van de bijgaande recente uitspraken en artikel uit de WPNR zou ik graag met jullie van gedachten wisselen hierover op de eerstvolgende bijeenkomst van het ISN.

5.1-2e schreef op 27-9-2018

Inhoudelijke punt ter signalering:

Op 27 juni jl. heeft de Afdeling zich uitgesproken over de toekenning van een Huishoudelijke Hulp Toelage door de staatssecretaris VWS aan de gemeente Veenendaal in de vorm van een decentralisatie-uitkering uit het gemeentefonds.

- De eerste vraag is of de beslissing van de staatssecretaris VWS wel een besluit is.
- Dit omdat op grond van de Financiële-verhoudingswet de voorbereiding, beoordeling en het budget weliswaar bij het vakdepartement ligt, maar het de ministers van BZK en Financiën zijn die deze beoordeling vervolgens verwerken in een voordracht voor een AMvB waarbij de decentralisatie- en integratieuitkeringen worden vastgesteld.
- Namens de staatssecretaris wordt aangevoerd dat er geen bestuursrechtelijke bevoegdheid is, maar dat sprake is van een gepretendeerde bevoegdheid in primo die in bezwaar is gecorrigeerd door een NO-verklaring van het bezwaar.
- De Rechtbank heeft in eerste aanleg de beslissing op bezwaar vernietigd en zelf in de zaak voorzien door alsnog het primaire besluit te herroepen omdat er geen sprake was van een bevoegdheid van de staatssecretaris.
- De Afdeling oordeelt daarentegen dat het bestreden besluit op bezwaar inderdaad dient te worden vernietigd, maar dat het primaire besluit niet moet worden herroepen, maar dat de

staatssecretaris het bezwaarschrift alsnog ter afhandeling dient door te zenden naar de ministers van BZK en Financiën.

- Overigens laat de Afdeling hierbij expliciet in het midden of deze AMvB moet worden aangemerkt als een verzameling van beschikkingen waartegen bezwaar kan worden gemaakt (zie randnummer 11 van de uitspraak).

Zie: <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/zoeken-in-uitspraken/tekst-uitspraak.html?id=95639>

Deze uitspraak is m.i. enerzijds relevant vanwege de procesrechtelijke overwegingen hoe om te gaan met een bezwaar tegen een gepretendeerde bevoegdheid die bij een ander bestuursorgaan blijkt te liggen (niet het primaire besluit herroepen en ook niet het bezwaar niet-ontvankelijk verklaren, maar het bezwaarschrift doorzenden naar het wel bevoegde bestuursorgaan).

Anderzijds is deze uitspraak m.i. ook relevant omdat na de recente grote decentralisaties (Jeugdwet, Participatiewet, WMO) er meerdere geldstromen vanuit individuele vakdepartementen naar individuele gemeenten gaan voor de uitvoering van pilots en onderlinge samenwerking van rijk met individuele gemeenten aan innovaties en nieuwe oplossingen voor maatschappelijke problemen. Vanuit J&V met name op het terrein van jeugd, veiligheidsregio's, migratiebeleid, openbare orde & veiligheid en recidivevermindering ex gedetineerden.

Dit zijn geen subsidies in de zin van de Awb maar "bijdragen" (moet ik bekennen) die niet altijd via BZK zijn verlopen. In de dagelijkse praktijk wordt het juridische onderscheid tussen subsidies aan maatschappelijke partijen en de 'bijdragen', decentralisatie-uitkeringen of specifieke uitkeringen aan gemeenten niet erg sterk gevoeld. Vandaar deze signalering in het kader van ISN.

Overigens houdt BZK (5.1-2e) momenteel een 'rondje langs de velden' met alle vakdepartementen om te bezien of er binnen het uitkeringsstelsel een arrangement kan worden ingericht dat past bij het karakter van de financiële middelen die het Rijk verstrekt aan medeoverheden en dat recht doet aan gewijzigde situatie als gevolg van de recente decentralisaties. Zie ook de Kamerbrief van 6 juli 2018 van de minister van BZK betreffende de Heroverweging financiële verhoudingen.

Vriendelijke groet,

5.1-2e

BZK
CZW/JA
Turfmarkt 147

Contactpersoon

51-2e
T 065-12e
51-2e@minbzk.nl

Verslag

Overleg ISN

Vergaderdatum en -tijd	27 september 2018 13:00 – 14:15
Vergaderplaats	Turfmarkt 47 (BZK/J&V) N01-03 – Vondel-zaal
Deelnemers	51-2e (BZK, vz), 51-2e (OCW), 51-2e (BZK), 51-2e (VWS), 51-2e (SZW), 51-2e (I&M), 51-2e (BZ), 51-2e (EZK);
Afwezig	51-2e (J&V), 51-2e (Fin), 51-2e (VWS)

Verslag

1. Opening rond 13:10 door de voorzitter
2. Vaststelling verslag overleg d.d. 28 juni 2018
 - VWS (51-2e), die de afwezige 51-2e vervangt) noemt de opmerkingen van 51-2e betreffende het gedeelte in het verslag dat over de presentatie van VWS gaat. Een van de opmerkingen is dat het staatssteuncluster bij VWS reeds bestond vóór de Algemene Rekenkamer langskwam. Het cluster werd daarna alleen uitgebreid. [De opmerkingen zijn inmiddels verwerkt in het verslag van 28 juni. Dit verslag is daarom nogmaals toegevoegd]
3. Bespreking van punten:
 - I&M bespreekt de zaak [ABRvS 11 juli 2018](#) waarin wordt gesteld dat de 'mededingingsnorm' voor schaarse vergunningen ook geldt voor subsidies.
 - Een uitzondering geldt in geval van uniciteit.
 - Je moet alert zijn wat te doen bij vergelijkbare projecten.

- **51-2e** stuurt een artikel van Van Wolfswinkel van maart 2017 over 'rechtsontwikkeling en rechtseenheid bij de verdeling van schaarse vergunningen'. [Als bijlage bij dit verslag gevoegd].
- I&M bespreekt 4:39 Awb; de (on)mogelijkheid van het stellen van niet-doelgebonden verplichtingen; i.c. duurzaamheidseisen.
- I&M: zouden we voor het stellen van duurzaamheidseisen bij subsidies (bijvoorbeeld m.b.t. het gebruik van gerecycled papier), ook rijksbreed regels kunnen maken?
- BZ: wij zijn bij BZ bezig met het creëren van een wettelijke grondslag.
- EZK: We moeten er op uitvoeringsniveau over denken.
- Verder:
- EZK: De mensen van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen hebben vaak de mededingingsregels niet goed in het vizier.
- Het gebruik van een keurmerk kan vanuit EU-oogpunt niet het (enige) vereiste zijn.
- EZK bespreekt de bevoegdheidsvraag bij een mix van publiek- en privaatrecht. Bijvoorbeeld bij het vestigen van een pandrecht op een subsidiebeschikking. Dit kan vaak, maar leidt dan veelal tot onduidelijkheid over welke rechter (bestuursrechter of burgerlijke rechter) bevoegd is als er geschillen ontstaan.
Bij formele wet is zo'n pandrecht uit te sluiten, de vraag is of de subsidie 'naar z'n aard niet overdraagbaar' is.
SZW en BZK: toestemming eisen voor verpanding van een subsidiebeschikking zou toch moeten kunnen?

Als er iets nieuws over te melden is zullen we hier volgend overleg verder mee gaan.

- J&V (alhoewel de indiener, **51-2e**, zelf afwezig was) had de onzekerheden bij decentralisatie-uitkeringen geagendeerd. I.h.b. de toekenning Huishoudelijke Hulp Toelage door de staatssecretaris VWS. Is dit een toekenning Huishoudelijke Hulp Toelage door staatssecretaris VWS een besluit in de zin van de Awb, waartegen dus bezwaar open staat? In de Financiële-verhoudingswet wordt gesproken over een AMVB (waarbij

de decentralisatie-uitkeringen worden vastgesteld) maar in werkelijkheid is het meer een verzameling beschikkingen, waartegen wél bezwaar mogelijk zou zijn. De Raad van State laat zich er (nog) niet expliciet over uit.

4. Lopende zaken +

5. Rondvraag

➤ I&M: volgende keer zouden we kunnen bespreken: op basis van de Wet FinBES kan men een bijzondere uitkering verstrekken aan een openbaar lichaam. Maar hoe het zit met subsidies aan private partijen op de BES? Is daarop de Awb van toepassing?

- SZW: de Awb kan ingeroepen worden door partijen op de BES-eilanden, maar ze kunnen er niet aan gehouden worden.

6. De voorzitter sluit de vergadering rond 14:15

De volgende bijeenkomst van het ISN staat gepland op donderdag 6 december 2018, 13:00 -14:00, bij BZK.

subsidiestandaarden t.b.v. het IHJZ

Besluitenlijst tweede overleg van het Interdepartementaal Subsidienetwerk,

14 juli 2015, Ministerie BZK, Z.12.219

Aanwezig: **5.1-2e** (BZK), **5.1-2e** (BZ), **5.1-2e** (OCW), **5.1-2e**
5.1-2e (voorzitter), **5.1-2e** (secretaris)

- In de vorige besluitenlijst stond als eerste punt: "voor de subsidiebrieven beogen we vaste modellen, die voorts worden toegespitst op de verschillende departementen". Dit is onhandig geformuleerd ~~door ondergetekende~~. Bedoeld werd dat de departementen de modellen zo nodig naderhand zelf toespitsen op hun eigen situatie.
- Er is overeenstemming over het feit dat één model van vaststellen voor alle bedragen (waardoor er dus een lichter arrangement is voor de bedragen van 125.000 en hoger) onwenselijk is. Dat heeft OCW aan den lijve ondervonden. Daarom gebruiken ze bij OCW ~~het~~ het USK voorts als richtsnoer.
- Voor de volgende keer leggen we het uitgedeelde 'Modelbesluit subsidieverlening tot € 25.000' naast het nieuwe model van OCW, VWS en SZW. Zo wordt voorkomen dat we de exercitie opnieuw uitvoeren (dubbel werk).
- Hetzelfde doen we voor de modellen voor subsidies boven € 25.000 en boven de € 125.000
- We gaan ook kijken naar de andere drie arrangementen (*bij 2 en 3 liggen de verschillen slechts bij de verantwoording*).
- **5.1-2e** pakt de modellen over USK 1B mee voor de volgende keer.
- We mailen elkaar de stukken voor de volgende keer. De uitwisseling van deze stukken gaat voorlopig dus niet via de Gemeenschappelijke Ruimte.

Het volgende overleg staat gepland op dinsdag 21 juli van 14:00 tot 15:30.

Mvg,

5.1-2e